

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: »Salt«; thi »Christenhed« er: Christendoms Forraadnelse; »en christen Verden« er: Affaldet fra Christendommen.

Citation: Kierkegaard, Søren: "»Salt«; thi »Christenhed« er: Christendoms Forraadnelse; »en christen Verden« er: Affaldet fra Christendommen.", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 14*, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2010 .
Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-sa-txt-shoot-id21153052-5475-4aca-81da-d277f9a7526b.pdf> (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 14

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

»Salt«;

thi »Christenhed« er: Christendoms Forraadnelse; »en christen Verden« er: Affaldet fra Christendommen.

Februar 1855.

S. Kierkegaard.

*
* *

Førend et Menneske lader sig bruge saaledes som her jeg, maa Styrelsen forfærdeligt tvinge ham; dette er ogsaa mit Tilfælde.

*
* *

Protestantismen er ganske simpelt, christeligt, en Usandhed, en Uredelighed, der forfalsker Læren, Christendommens Verdens- og Livs-Anskuelse, saasomt den skal være Princip for Christendom, ikke en til given Tid og Sted fornøden Berigtigelse (Correctiv).

Derfor at indtræde i den katholske Kirke vilde være en Overlelse, som jeg ikke skal forskylde, men som man maaskee vil vente, da i disse Tider det er som ganske glemt, hvad Christendom er, og selv De, der bedst forstaae sig paa Christendom, dog kun ere Halvbefarne.

Nei, man kan godt være ene om at være Christen. Og, hvis man ikke er meget stærk i Aanden: for en christelig Forsigtigheds Skyld jo Færre jo bedre! Og: i »Christenhed« for Alt: jo Færre jo bedre! Thi til syvende og sidst just i Begrebet »Kirke« ligger Grund-Forvirringen i Christenheden, baade Protestantismens og Catholicismens, eller den ligger i Begrebet: Christenhed¹. Christus har forlangt: Efterfølgere, og aldeles nøiagtigt bestemt, hvad han mente: at de skulle være Salt, villige til at offres, at det at være Christen er at være Salt og Villighed til at offres. Men til at være Salt og til at offres egner sig hverken Tusinder eller (endnu mindre!) Millioner, eller (endnu mindre!) Lande, Riger, Stater eller (ubetinget ikke!) hele Verden. Gjælder det derimod om Profit og om Middelmaadighed og om, hvad der er det Modsatte af at være Salt, at være Vrøvl, da begynder Muligheden heraf allerede med de 100,000, voxer med hver Million, staaer paa sit Høieste, naar hele Verden er blevet Christen.

-
1. Du som læser dette, indprænt Dig Følgende. Da Christendommen kom ind i Verden, var Opgaven at udbrede Læren. I »Christenhed«, hvor det Onde just er den usande Udbredthed, tilveiebragt ved en usand Udbredelse, maa hvad der skal modarbejde det Onde (Udbredtheden) for Alt passe paa ikke selv at have Udbredthedens Form – derfor jo Færre jo bedre, helst bogstaveligt en Enkelt; thi fra Udbredtheden (det Extensive) hidrører Ondet, saa maa Modvirkningen komme fra: det Intensive. (tilbage)

Derfor beskæftiger og interesserer det »Mennesket« at faae hele Folk, Riger, Lande, en Verden af Christne – thi saa bliver det at være Christen noget ganske Andet, end det er i det nye Testamente.

Dette er ogsaa naaet, og bedst, aldeles fuldendt i Protestantismen, især i Danmark, i den danske, jevne, gemytlige Middelmaadighed. Naar man seer, hvad det at være Christen er i Danmark, hvo vilde falde paa, at det skulde være det, som Christus taler om, Kors og Qval og Lidelse, at korsfæste Kjødets, hade sig selv, at lide for Læren, at være Salt, at offres osv. osv. Nei, i Protestantismen, især i Danmark, gaaer Christendommen paa en anden Melodi, alt som Jeppesynger, saa gladelig, saa gladelig, rund, rund, rund – Christendommen er Livs-Nydelse, beroliget, som dog hverken Hedenskab eller Jødedom var det, beroliget ved, at det med Evigheden det er afgjort, afgjort just for at vi ret skulde have Lyst til – trods nogen Hedning eller Jøde – at nyde dette Liv.

Christendommen er slet ikke til. Om Menneske-Slægten havde reist sig i Oprør mod Gud og kastet Christendommen af sig eller fra sig, det var ikke nær saa farligt som dette Gavtyvagtige, at man har afskaffet Christendommen ved en falsk og usand Art Udbredelse, faaet Alle til at være Christne, og saa givet denne Virksomhed Udseende af christelig Iver og Nidkjærhed for Lærens Udbredelse, haanet Gud ved at takke ham, at han har givet sin Velsignelse til, at Christendommen saaledes har faaet Fremgang.

Hvad der forstaaes ved at være Christen har Christus selv forkyndt, vi kunne jo læse det i Evangelierne. –

Saa forlod han Jorden, men forudsagde sin Gjenkomst. Og betræffende denne hans Gjenkomst er der een Forudsigelse af ham, som lyder saaledes: mon Menneskens Søn, naar han kommer igjen, skal finde Troen paa Jorden? Hænger det rigtigt sammen med disse uhyre Batailloner af Christne, Folk, Riger, Lande, en hel Verden: saa maa det have lange Udsigter med Gjenkomsten. Omvendt seet, maatte man vel sige: Alt er beredt til Gjenkomsten.

Hav Tak I Silke- og Fløiels-Præster, som i stedse talrigere Flok vare til Tjeneste, da det viste sig, at Profiten var paa Christendommens Side, hav Tak for Eders christelige Iver og Nidkjærhed med disse Millioner, Riger og Lande, en Verden af Christne, hav Tak, det var christelig Iver og Nidkjærhed! Thi, ikke sandt, hvis det skulde blive som det var oprindeligt, at kun nogle Faa, fattige, forfulgte, forhadte Mennesker vare Christne - hvor var saa Fløil og Silke blevet af, og de uhyre Indkomster, og Ære og Anseelse og verdslig Nydelse, raffineret som ingen anden Vellystnings, raffineret ved et Skin af Hellighed, der krævede næsten Tilbedelse! Afskyeligt; selv Menneskehedens mest fortabte Udskud har dog det Fortrin, at deres Forbrydelser ikke hædres og æres, næsten dyrkes og tilbedes som christelige Dyder.

Og I, Jordens Mægtige, Fyrster og Konger og Keisere, ak, at I noget Øieblik have kunnet lade Eder bedaare af disse Snedige, som var Gud i Himlene dog kun et allerhøieste Superlativ af en menneskelig Majestæt, som havde han, menneskelig talt, en Sag, saa det selvfølgelig var ham uendeligt langt vigtigere, at en mægtig Mand, end sige en Konge, en Keiser var Christen, end at en Tigger er det! O, min Gud, min Gud, min Gud! Nei, er der, christeligt, for Gud Forskjel, saa er Tiggeren ham uendeligt vigtigere end Kongen, uendeligt vigtigere, thi Evangelium prædikes for de Fattige! Men saa, for Præsterne er Kongen uendeligt vigtigere end Tiggeren. »En Tigger, hvad skal han hjælpe os til?« Du Fløiels Pialt, er da Christendommen kommen ind i Verden for at ville have Hjælp af Menneskene, eller for at hjælpe dem, de Fattige, Tiggeren, thi Evangelium prædikes for de Fattige? »En Tigger, hvad skal han hjælpe os, vi kunde jo komme til at give Penge til!« Frække Slyngel, ja Christendom er just at give Penge til. »Men en Konge, en Konge, det er uhyre vigtigt for Christendommen.« Du Løgner, nei, men det er uhyre vigtigt for Dig. Thi naar Kongen er Christen, saa følger strax den Kreds af Mægtige, som er hans Omgivelse (og derfor er det, christeligt, saa betænkeligt med en Konge, som er Christen, at der ikke foranlediges en Overgang til at være Christen, som ikke bliver stort mere end en Costume-Forandring) og naar Kongen og hans Mægtige er blevet Christen eller kaldes saa, saa følger der flere og flere, og tilsidst hele Folket (og derfor er det, christeligt, saa betænkeligt med at en Konge er Christen, at det Hele ikke bliver en Forandring, som dog ingen Forandring er) og naar saa hele Folket er blevet Christen, saa - see, derfor er det saa uendeligt vigtigt med at Kongen er Christen! - saa kommer Silke og Fløiel og Stjerner og Baand og aller aller allerfineste Raffinements, og de mange Tusinder om Aaret. De mange Tusinder, disse Blod-Penge! Thi det var jo Blod-Penge Judas tog for Christi Blod - og det var jo ogsaa Blod-Penge disse Tusinder og Millioner, som skaffedes tilveie for Christi Blod, og ved at forraade Christendommen og forvandle den til Verdslighed. Kun at det, ikke sandt Du fløielsklædte Kræmmer-Sjæl, kun at det næsten er latterligt med Judas, saa man fristes af indre Grunde til at betvivle den historiske Sandhed, at en Jøde, og det var jo Judas dog, at en Jøde forstaaer sig saa lidt paa Penge, at han for 30 Secler, om man saa vil, afhænder en saa uhyre Penge-Værdi som Jesus Christus: den største Penge-Gjenstand, som nogensinde er forekommet i Verden, paa hvilken Conto der er reist Millioner x Quadrillioner, afhændet for 30 Secler! Men det gaaer fremad, Verden er perfectibel; Judas udtrykker jo dog noget Ufuldkommene, først at han kun tog 30 Secler, og dernæst at han dog ikke lod sig ære og prise, næsten dyrke og tilbede som Christi sande Tilhænger!

Og Du, Du tankeløse Menneskenes Mængde - dog herved har jeg sagt nok, og tillige, hvorfor jeg ikke siger mere! Ak, Du ikke blot bliver bedragen, men Du vil bedrages! Hvad hjælper saa oprigtig Kjærlighed, hvad al Uegennyttighed, Du ikke blot bliver bedragen - saa kunde der sagtens hjælpes - men Du vil bedrages!